

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. február 12

Vasárnap.

XXIV évfolyam 13. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábjas petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyitlatter sora 30 fillér.
A hirdetések a nyitlatter díja előre fizetendő.

Megegyezés.

(Ü. L.) Az ily válságos helyzet, mint a mostani, mindennap új fordulatot teremt, és így, midőn én e sorokat papírra vetem egész más helyzet állhat elé akkorra, amikor megjelen. De azért azt már ezuttal is konstatalhatni, hogy a függetlenpárt engedménye közjogi fölfogásából és alkalmazkodik a helyzethez, ami elősegíti a kibontakozást.

A haza mindenekelőtt! Ezt hangoztatták válságos időben elődeink — ezen jelző előtt kell meghajolnunk a jelenben is. A pártoknak kötelességük félre tenni az egymás elleni ellenségeskedést és meg kell találni az alapot arra, hogy a rendes kormányzat ne ütközzék akadályokba.

Akár ellenzéki koalíciós kormány alakuljon, akár a 67-es alapon álló koalíciós kormány, az ellentéteket okvetlen el kell simitania. Első esetben a függetlenpárt is kiveszi a maga részét a kormányzatban, a második esetben sinés oka akadályokat vetnie a kormány működése elébe, mert azon föllállított követeléseik, amiket napfényre hoztak, teljesítheti legnagyobb részben az új kormány.

Mert hiszen a hadsereg kérdésében a függetlenpárt elismeri a statusquo fentartását, csak a magyar vezényszót akarja „idővel” behozni. A választási reformot

is akarja mindegyik párt; a progresszív adórendszer kívánata sem új dolog, amit a függetlenpárt követel, ezt rég hangsúlyozta a többi párt is. A magyar nyelv kötelező tanítása sem új dolog, amit a függetlenpárt követel, azt a lemondott kormány is megakartá valósítani. Az önálló vámterületet a függetlenpárt évek mulva akarja csak megvalósítani — hát ebben is megérthetik a pártok egymást. A Hárszabály revízióját meg elismeri most már mindegyik párt.

Szóval, ha a pártok felül emelkednek a féltékeny kicsinyeskedésen, rövid időn belül szent lehet a béke és kezdetét veheti a törvényhozási munkálkodás. A mely párt az ellenzéki szerep betöltésére vállalkozik avagy jut, miután az egész nem áll az új kormány háta mögé, teljesítheti ezt a tisztét éles ellentétek nélkül is, felesleges az aknák lerakása, a parlamenti viharok felidézése.

Meg kell újból honosítania a régi parlamenti módot, hogy nemes fegyverekkel folyjon a küzdelem. Elvégre bármely párthoz is tartozunk, ne feledjük, hogy magyarok vagyunk, kevesen is vagyunk, temérdek ellenségünk van, és így testvériesen kell viseltessünk egymással szemben. Akár hogyan alakul ki az új kormány, és akár hogyan alakul ki az új kormánypárt, az egy vérből való kötelék

ne szakadjon szét köztünk, mert csak ily úton építjük ki a mindnyájunk ideálját — a magyar nemzeti államot.

A sajtónak kell a jó példával elől mennie... Mondja el higgadtan véleményét a sajtó és ne gyalázzuk egymást. Végtelen hiba lenne, ha a családi-társadalmi életünket feldolná a pártviszály. Ennek esett áldozatul a nemzet a mohácsi vésznél, és ennek káros hatása nyilvánulni fog a jövőben is, ha testvéri békejobbot nem nyújtunk egymásnak. A nemzet politizált a választáskor, ne folytassuk az ellentéteket továbbra is egymás közt. A háborgó hullámok csöndesedjenek immár le.

A helyzet.

Andrássy a királynál.

Andrássy Gyula gróf február 8-án délbén Bécsbe érkezett és az állomástól egyenesen a Bristol-szállodába hajtatott. Itt várta már a kabinetiroda írásos közlése, mely szerint kihallgatása délután három órára van kitűzve.

A kihallgatás teljes óra hosszat tartott.

Ami magát a kihallgatást illeti, Andrássy az audiencia során előterjesztette a királynak a pártok álláspontját és megtette a maga javaslatait is. A király az előterjesztést tudomásul vette és felszólította Andrássyt, maradjon még holnap Bécsben.

Döntés a kihallgatáson nem történt. Beavatott

TÁRGA.

Imádság.

A szent könyvek is úgy tanítják,
Hogy akkor legszebb az imádság:
Ha mit az ájtatos szív érez,
Kevés szóval küldjük az éghez.

Én is hát reggeltől estelig
Mikor csak a szívem megtelik,
Nem csinállok eztán egyebet:
Elimádkozom a nevedet!

Szabolcska Mihály,

Ha majd egy...

Ha majd egy valaki, valaha
Fölém irigyen szólana;
Ha felhányná egykor előtted
A mi együtt töltött időket

Csak add a kezébe szótlanul
Dalaimat védő pajzsodul...
Vagy ha meglátsz, mutass rája:
Az én fehér, halvány orcámra!

Szabolcska Mihály.

Az az édes óra...

Az az édes óra
Jut-e még eszedbe;
Mikor ráborultam
Fehér kis kezédre.
— Jut-e még eszedbe?

Az a mosolygó láng
Tán nem is te voltál,
Aki akkor, egyszer
Szívemre hajoltál.
— Tán nem is te voltál...

Csak egy elszállt kép
Hogy mindig sirassam,
De szívemhez többé
Soh' se szoríthassam
— Csak mindig sirassam!...

Szabolcska Mihály.

Az orosz—japán háború.

Írta: Révész Cyrill.

X. A téli hadjárat.

A földbe mély gödröket ástak azokat kibélték szalmával és 6—8 ember egy-egy ily gödörben megvonulva sok szenvedés és nélkülözés közt átsenyvedte a hideg zord téli időszakot. A birtokukban levő falvakat pedig hatalmas erődített alakították úgy, hogy azok mögött nyugodtan várhatták a tavaszt.

Melegebb téli napokon a két hadsereg érintkezési vonalán, hol a kozákok, hol a tüzerek és vadászok harcát kezdték egy-egy ily megerősített falu, magaslat birtokáért, de minden jelentőség nélkül.

Az előőrsek néha-néha barátságos együttlétben társalogtak, egy helyre jártak az ivó vizért is bántatlanul, máskor meg a riadó apróbb harcokat idézett fel köztük — általában azonban nagyobb csatát nem vívtak a hadakozó felek.

December 22-ikén Koreában Linevics tábornok tett ugyan komolyabb kísérletet Gensan tengerparti város és annak partvidéke elfoglalására, de a japánok hőiesen vissza verték a támadásokat is és Hamhungig visszaszorították a koreai orosz haderőt.

Január 2-án Port-Arthur átadása képezte a japán téli ostrom legfényesebb diadalát és ezzel lehetővé vált a Nogi hadseregének és az ostromló ágyuk nagy részének a mandzsúriai japán hadsereghez való csatlakozása. A csatlakozás szükséges is volt, mert az oroszok a tél folyamán sok ezredet kaptak Európából és szám arány szerint már-már felülmúlták a japánokat, akik a port-arthuri győztes haderőnek átjövetele után a szárazon is újra helyreállították az egyensúlyt.

Az elbizakodott oroszok megakarták ugyan akadályozni a port arthuri haderő egyesülését, de tervük kudarcra végződött. Miscsenko kozák tábornok 20,000 kozákkal és kellő tüzérséggel jan. 14-ikén nagy kerülővel nyugat felé kínai területen át lekerült a tengerpartig; Niucsang és Hajcsang között néhány kilométerre jire szétrombolta a vasut vonalat

körökben úgy tudják, hogy a király Andrássy előterjesztéseit nem fogadta kedvezőlenül.

Arról a benyomásról, amelyet a kihallgatás rá tett, Andrássy Gyula gróf nem volt hajlandó nyilatkozni. Jól értesült bécsi körök azonban úgy vélekednek, hogy az általában nem kedvezőtlen benyomás ellenére is a szövetséget ellenzők egy részének katonai követelése miatt Andrássy felfogása a megoldásra nézve változatlanul pesszimista maradt.

A király kívánsága következtében Andrássy mánapra is Bécsben maradt.

Andrássy hazautazása után kerül a sor más magyar politikuskok kihallgatására. Az csak a következő napokon dől el, hogy ezek a kihallgatások Bécsben lesznek-e vagy Budapesten.

A közös minisztériumok körében és az udvarhoz közel álló körökben nagy elismeréssel és rokonszenven beszélnek Andrássy Gyula gróf missziójáról és arról az igyekezetéről, a melylyel a rendkívül nehéz kérdéseket kezeli. E körök nézete szerint Andrássy Gyula gróf a közös miniszterek részéről, valamint általában az összes illetékes bécsi körök részéről nagy előzékenységgel találkozik.

Andrássy Gyula gróf rendkívül tartózkodóan nyilatkozott az egybegyűlt hírlapírók előtt, a benyomás mégis az, hogy missziója nem hiúsult meg, ellenkezőleg a biztató jelenségek és a külsőségek egész sorozata is azt mutatja, hogy Andrássy Gyula gróf missziója eredménynyel fog járni.

Február 9-én Andrássy Gyula grófot délután 1 órakor fogadta újból a Felsőse.

Kihallgatása fél óráig tartott. A „Bristol”-szalóban nagy sereg politikuskok és újságíró várta Andrássy Gyulát, aki csak annyit mondott, hogy kihallgatásának eredménye teljesen kielégítő, de részleteket nem közölhet.

Andrássy Gyula mikor visszatért a Felsősegtől kijelentette, hogy döntés nincs. Ő felsége kijelölte a megfigyeltandó politikusokat, kiknek egy részét Bécsben, másik részét majd Budapesten hallgatja meg.

Kussuth Ferenc kihallgatása az első között történik meg, tehát a Bécsben fogadja Ő felsége.

Székely dolgok.

A „Magyar Nemzet”-ből vesszük át ezt a nagyfontosságú cikksorozatot, melyet ajánlunk a gazdaságosság figyelmébe.

ia, elfoglalta Niucsvang régi városnegyedét, de a dicsősége rövid ideig tartott, mert a japánok kellő segítő erő megőrzése után felocsúdvá a vakmerő támadás első meglepetéséből Linerpaó mellett megverték a kozákokat és azok a mily hirtelen jöttek, ép oly gyorsan elis vonultak Mandzsúria déli partvidékére.

Sokkal vérengzőbb és veszedelmesebb volt a január 25—29-ig lefolyt támadás, amely Hejkontaj és Szandepu falunál az oroszok nagy vereségével végződött. Ezt a támadást maga Kuropatkin kezdte a cár egyenes parancsára, aki ily módon is az oroszországi nagy arányokat öltött elégtelenségnek véget akart vetni.

A mandzsúriai háború ugyanis népszerűtlen az egész Oroszbirodalomban és az új mozgósítások elkeseredettséget szültek a lakosság minden rétegében.

Az alkotmányos törekvéseknek sikertelensége másoldalról eredményezte azt, hogy az orosz vízkereszt ünnepén, jan. 19-én a Neva partján kartácsoskal löttek a tüzezek azon sátorra, ahol a cár volt táborakával; a téli palota ablakai és egyik terme is ugyanakkor a kartács-bombáktól megrongálódott.

Ez valósággal merénylet volt a cár élete ellen, aki azonban sértetlen maradt. De ezért ez az ágyú-lövés mintha jel lett volna az orosz forradalom kitörésére, nagy mozgalom kiinduló pontja lőn. Egyszerre kitört Sz. Pétervárott és a nagy birodalom nagyobb városaiban a munkások nagy sztrájkja. A sz. pétervári munkások a téli palota felé vonultak egy kérvénnyel Gapon nevű pópa vezérlete alatt a cárhoz és alkotmányt követeltek a nép részére, maguk sorsának feljavítását és az egész háború beszüntetését.

A 140,000 emberből álló menet azonban szomorú sorsot ért. A katonaság kegyetlen sortűze 4 nap alatt véget vetett a nagy munkás forrongásnak;

Mikor a székely népszerítési akció megindult, földmívelésügyi minisztérium 100.000 koronát bocsajtott 1892-ben a székely kirendeltség rendelkezésére, hogy jó tejelő tenyésztésre kiválóan alkalmas üszöket vásároljon, a melyeket 3—4 évi részlettellesztésre 4 százalékos kamattal, vagy a vételár legfőbb 30 százaléka elengedésével készpénzfizetés mellett a székely kiskisgazdákra osztoztak ki. Ebből Marostorda, Udvarhely, Háromszék, Kisküküllő, Csik vármegyében 407 kiskisgazdának összesen 515 tenyésztőket osztottak ki. Ujabbán Tallián földmívelésügyi miniszter 200.000 koronát engedélyezett a tenyésztőanyag javítására és pedig a vidékenként mutatózó takarmányhiányra tekintettel kettős célból. Az egyik cél volt, hogy az alacsony marhaárak mellett olcsón szerezhessék be a tenyésztőanyagot oly vidék számára, a melyeket kevésbé sújtott a takarmányhiány, a másik szempont az volt, hogy tömeges vásárlásokkal revőt vísszünk a takarmányhiányban szenvedő vidékek piacaira és az árak mértéktelen csökkenését ellensúlyozzuk. Eddig összesen öt vármegye 671 kiskisgazdájának 824 tenyésztőjének és tenyésztő üsző vásároltolt és osztott ki, a mi a szarvasmarha tenyésztését mindenestre emelni fogja, s már is lehetővé tette, hogy a tejtermékek értékesítésére tejszövetkezetek legyenek alakíthatók. A kiosztott anyagot nem szórták széjjel, hanem egy-egy vidéken összefüggően csoportosították, hogy a népies tenyésztés fellendülésével egy-egy vidéken kompakt tömegben álljon elő a regenerált és továbbtenyésztésre alkalmas tenyésztőanyag. Az akcióval együtt járt jó apaállatok beszerzése, eddig 1903. évben 57 községben 63 bika szereztetett be. Mult évben tovább folyt az akció. A szegényebb községek itt is tapasztalták a földmívelésügyi miniszter áldozatkészségét és támogatását.

Némely székelyföldi vármegye különleges viszonyait figyelembe véve nem ragaszkodik már az erdélyi magyar szarvasmarha kizárólagos tenyésztéséhez; így Háromszék vármegye állattenyésztési szabályrendeletét akként módosította, hogy a piros-tarka marha köztenyésztése is lehetővé válik.

Csikvármegye gyergyói részében három lipicai és két havasi mént helyezett ki a kirendeltség a gyergyói községek szabad méneseibe, a hol azok mindenütt kellő gond és felügyelet mellett szolgálták a tenyésztés érdekeit. A mult évben 8 darab tiszta békási ménesikő vásároltatott, mely a népies

Trapow kegyetlenül fojtotta vérbe a cár nevében a forradalom kísérletét.

Hasonló kegyetlenséggel bántak el Moszkva, Varsó, Lodz és más városokban is a forradalmi kísérlettel és bár még nem állott teljesen helyre a nyugalom, a munkások serege nagy részt visszatért a műhelyekbe dolgozni.

Sok elfogatás történt mindenütt. Gorkij Maxim orosz író is elfogták és majdnem felakasztották, de a cár kegyelme megmentette és most szabadon eresztették. E forradalmi láznak lecsillapítására gondolta a cár jó orvoszernek, ha Kuropatkin ott a keleti harctéren valami nagy diadalt aratna és elrendelte Carszkoje Zeléből, a hová elmerekült, a japánok balszárnya ellen a megkerülő támadást.

A japánok oly erősen vannak eláncolva, hogy a támadás nem sikerült. A hadjárat ugyan igen nehéz a 20 fokos hidegben, de a muszkák azért 4 napon át verekedtek és meghaltak a cár akarata folytán. Legvéresebb volt a harc Hejkontaj mellett, ahol 10,000 orosz halva maradt a fehér havon.

Szandepu az oroszok elfoglalták ugyan, de rövid idő múlva a japánok kegyetlen támadása újra kiszorította a muszkákat és megerősített hadállásból.

Itt is sok ezer orosz fizette meg a Grippenberget és Kuropatkin kísérletét. Az orosz fővezér azt hitte, hogy a port-artur-i hősök még nem esatlakozhattak a mandzsúriai japán hadsereghez és ebbeli reményben támadta meg a balszárnyat, de hite megoszlta őt, a Nogi hősei már egyesültek Oku seregével és most egyesülten vívták meg a legujabb japán diadalt.

Az orosz forradalmi mozgalom lecsillapítására szánt támadás nagy vereséggé vált és a japán jelentések szerint 40,000 orosz kirepült lelke sohajt a cár felé a mandzsúriai, vértől pirosra festett hómezőkről „Milliók — egyért.”

tenyésztésnek fog visszaadni. Ennek az intézkedésnek célja egyfelől az, hogy köztenyésztésből a meg nem felelő, tenyésztésre alkalmatlan ménnek kiszoríttassanak, s hogy Gyergyóban a még meglevő, igen értékes tenyésztőanyag lipicai és arab ménnek alkalmazásával kistermetű, de értékes begyi kocsilovakká fejlesztessek. Tíz-tizenöt év alatt a gyergyói lótenyésztés alaposan meg fog változni; a székely ló lipicai és arab vérfriesséssel nagy sikert ígér.

Ujabbán különben Háromszék és Csikban csikó-legeltetés is létesült.

A lótenyésztésnél sokkal fontosabb állattenyésztési ágazat a juhtenyésztés, melyen valaha az erdélyi nép jóléte nyugodt, és a mely legtöbbet veszített jelentőségéből az állatkivétel, állategészségi viszonyok s részben a megváltozott birtokviszonyok folytán is.

A kirendeltség a tenyésztőanyagot kívánja első sorban javítani s ezért Udvarhely, Csik, Háromszék 1058 kiskisgazdája között 4877 drb juhot osztottak ki és pedig az árak — a melyből 20% ot az állam viselt — három féléveenként való fizetési kötelezettsége mellett. A kiosztásnál főként oly vidékre volt a kirendeltség figyelemmel, a hol a székely turógyártás révén a juhtej legjobban értékesül s ennél fogva a fejőjuhászat a legjövődelmesebb, pl. Háromszék és Udvarhely megye erdővidéki községeiben, vagy a hol a birtokossági közlegelőket e ak juhlegeltetésre lehet kellőképpen hasznosítani, például az udvarhely-megyei Sövidéken.

Kár, hogy a kukoricahiány miatt ez évben a tenyésztőanyag terjesztése nem oly arányu, mint kellene. Kár azért, mert minden jel arra mutat, hogy a népszerítési akcióban ezután fog legtöbb siker járni. Eddig az érdekelt öt vármegye 126 községében 551 kiskisgazdának 563 tenyésztőállatot megtermékenyítő osztottak ki, hogy a köztenyésztésben való maradását biztosítsák. Udvarhely megye sertéstartó gazdái a sertés tenyésztés emelésére külön egyesületet is alakítottak s tagjaik sertésállományát kölcsönösségi alapon biztosították.

Hogy a kis székely gazda becsülettudó, kötelezettségeit pontosan teljesíti és nem esik a könnyelmű adósságszínalás veszedelmébe, — a mitől féltették őket — jelzi az, hogy a népszerítést egy-kettőt leszámítva, valamennyien megérdemelték: az esedékes részleteket elég pontosan fizetik. A gazdasági talpraállítás munkájára szánt forgótőkék így a célra hiány nélkül fruktálnak.

Marostorda mocsaras, kaesatenyésztésre alkalmas vidéke a kirendeltség 500 darab pekingi kacását osztott ki. Nagyobb akció volt a 7722 korona értékű nemes baromfifőrtzenek kiosztása s hogy ez a székely gazdák számára nem vésztet kárba, kitűnt a miskolci orsz. baromfikiállításra, mikor a jury a székely kiskisgazdák nemes baromfi továbbtenyésztett anyagát a legmagasabb kitüntetéssel jutalmazta. Ujabbán ismét folyamatban van a tenyésztőanyag terjesztése s egyidejűleg Székelykeresztúron, Csikszerebában, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen baromfitelepek létesülnek. A székelykeresztúri már készen is van. A baromfitelepek nemcsak azzal tesznek a baromfitenyésztésnek jó szolgálatot, hogy szebb, nagyobb és értékesebb baromfifőrtzenek tenyésztésével és demonstrálásával a közönségben ilyenek tenyésztése iránt kedvet keltenek, hanem, hogy a baromfitenyésztésbe a velők kapcsolatos intézetek növényekait is belenevelik s az ott nevelt baromfiak tojásainak és ivadékaiknak bárki által könnyű megszerzését lehetővé teszik.

Marosvásárhelyen baromfihizlaló-telep létesült, melynek célja a székelyföldi baromfifőrtkeztetés javítása.

A Jókai-szobor.

— Nemzeti emléket Jókainak! —

A magyar nemzetűlő siremléket és szobrot kérvünk Jókai Mórnak.

Jókai pályája nemzetünk szellemi életének legnagyobb emlékei közé tartozik. E nemzet lelki föl-

századnál hosszabb ideig tartotta egybefoglalva a művészet varázsában és a hazaszeretet lelkesedésében. Egyek voltak benne és általa kicsinyek és nagyok, százezrek és százezrek, mindnyájan, kiknek kedves a magyar szó és drága a magyar érzés.

Az irodalmi emlékek, melyet lángelméje alkotott, mindnyájunk gyönyörűsége, ereje és dicsőkedése. Nemzeti életünk körében művészi, erkölcsi és hazafiai fejlődésünknek egyik leggazdagabb forrása; hátárainkon túl a magyar szellemnek messze ragyogó diadaljele.

Nemzeti kötelességünknek érezzük, hogy nagy pályájának emlékeit hozzá és magunkhoz méltó műalkotásokkal is megőrökítsük. Ha valakit, úgy öt bizonyára megilleti a tisztesség, hogy a nemzeti hála rakjon köveket pihenőhelye fölé s állítsa ércalakját a jövő nemzedék szeme elé.

E kötelességünk mély és komoly érzésében nem zavarhat meg semmi bennünket. Csak az az igazi erkölcsi érzés, mely minden viszonyok között tisztán képes felismerni és híven követni a kötelesség szavát. A mily bizonyosak vagyunk abban hogy a felhívásunkkal a nemzeti kötelesség szavát hangoztatjuk: épp oly bizonyosan várjuk szavunk visszhangját.

E nemzeti hálára hivatkozunk, mikor emléket kérünk Jókai Mór hamvai fölé, s neki, kiben az ország szíve dobogott, szobrot az ország szívében.

Az adományok — akár közvetlenül, akár valamely hírlap közvetítésével — a Magyar Általános Takarékpénztár-Résztvénytársasághoz (Budapest, V., József-tér 14.) küldendők, mely intézet a befolyó összegek költségmentes kezelésére és megfelelő gyümölcsösztetésére hazafias készséggel vállalkozott.

A begyűlendő pénz felhasználása módzatainak megállapítása céljából annak idején országos bizottságot fogunk alakítani.

Esetleges felvilágosításokat a vallás- és közoktatásügyi minisztérium előki hivatala nyújt.

Budapest, 1904. december havában. Antal Gábor, Baksay Sándor, gróf Batthyány Lajosné, Benczur Gyula, Beöthy Zolt, Berzeviczy Albert, Bubits Zsigmond, Csáky Albin gróf, Emich Gusztáv, Erdődi Béla, Fehér Ipoly, Feilitzsch Arthur báró, Fejérváry Géza báró, Fireczák Gyula, Forster Gyula, báró, Halmos János, Hampelné Pulszky Polixina, Hauszmann Alajos, Hegedüs Sándor, Heinrich Gusztáv, Herczeg Ferenc, Kornfeld Zsigmond, König Gyula, Kun Gáza gróf, Lenczy Ló, Márkus József, Molnár Viktor, Pekár Gyula, Perczel Dezső, Radisics Jenő, Rikosi Jenő, Roszner Ervin báró, Sárközy Aurél, Somló Sándor, Szabó Mihály, Szalay Imre, Széchenyi Béla gróf, Szily Kálmán, Tarkovich József, özv. g. öf. Teleki Sándorné, Tisza István gróf, gróf Tisza Istvánné, Tuba János, Vargha Gyula, Vészi József, Wlassics Gyula, Wekerle Sándor, Zelenka Pál, Ifj. Zichy János gróf, Zsilinszky Mihály.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

Március 15. Ilyen című egyfelvonásos alkalmai színjátékából a második kiadást rendezte sajtó alá Pásztor József. A hazafias munka rövid idő alatt nagy népszerűsége tett szert. Költői módon fejezi ki Március tizenötödikének ünnepi hangulatát: a szabadságharc emlékének fellángolását az öregedő szívben s az ifjúság tiszta lelkesedését a szabadság gondolatáért. Iskoláknak, ifjúsági, önképző és társasköröknek különösen alkalmas, hogy lendületesebben ünnepelhessék meg Március 15-ét. A színdarabban mindössze három szereplő van, díszlet sem kell hozzá, így könnyen előadható. Megrendelhető a szerzőnél (Budapest, VII. Columbus ut 28.) Ára postai széküldéssel 90 fillér.

Zenemű-ujdonság! Előfizetési felhívás!

A fölkelő nap országának népe, a japánok, hasonlóan a magyar néphez, a népdalok kultuszát kultiválja. Megénekelik az évszakot, esillagokat, virágokat, szóval: a természetet és ezen dalaikban rendkívül sok gyönyörűség, finom érzék és költőiség nyilatkozik meg. A japáni nők legkedvesebb dalai azok, melyek a szerelemtől szólnak, míg a férfiak a hazafias és harcias énekeket kedvelik.

Jenovay Jenő, a kiváló utazói író, kinek alkalma

volt három ízben is megfordulni Japánban, ilyenmő. a helyszínen felfigyelt eredeti japán dalokat ad közre két füzetben, könnyű és kedvező összeállításban, zongora-letétben.

Előfizetési ára mindkét füzetnek az összeg előleges beküldése mellett 2 korona 20 fillér bérmentes küldéssel, bolti ára jóval drágább lesz. A mű címe és tartalma:

Japán dalok. 1. Dal a tavaszról. 2. Hajósok dala. 3. Teabázi gésák tárcá. 4a) Budha papok felvonulása a templomba. 4b) Ima. 5. Japán leány bucsudala a háboruba vonuló kedveséhez. — Eredeti motívumok után zongorára szerző Jenovay Jenő. I–II. füzet. Kiadja a „Magyar nemzeti zeneműterjesztő vállalat” (tulajdonos: Magyar Gábor) Budapest, V., Akadémia-utca 13. sz., a mely címre az előfizetési összegek is intézendők.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** A király Pál Vencel gyergyószentmiklósi kir. j. bírónak saját kérésére megengedte, hogy a dési kir. törvényszékhez bírói minőségben áthelyeztessék.

— **Előleptetés.** A király Andrássy János nagyváradai főesperes kanonokot, Kézdivásárhely jeles szülöttjét, aki főgimnáziumunknak 10,000 koronás alapítványt tett, éneklőkanonokká léptette elő.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tyukódy Jenő hódmezővásárhelyi tanyai állami iskolai tanítót hasonló minőségben áthelyezte Háromszékvármegyébe a kilyóni állami iskolához.

— **Halálozások.** Báró Bánffy Farkas, ki évek óta Sepsiszentgyörgyön lakott s az ottani társadalmi életben tevékeny részt vett, folyó hó 9-én Abbazsiából hazajövet, Budapesten rövid szenvedés után váratlanul meghalt. Földi részét Választon fektették testvérei Báró Bánffy Gyurka és Báró Bánffy Ádám mellé nyugalomra helyezték. — **Bernáld Elek** torjai birtokos, egy tekintélyes székely nemes család nesztorja 1848–49-es honvéd főhadnagy, 84 éves korában Torján meghalt. F. hó 7-én helyezték örök nyugalomra nagy részvétellel a családi sírboltba. — **Mélik Kristóf** szegvárújlajdonos, kereskedő és birtokos, egy tekintélyes család feje, f. hó 8-án 76 éves korában Sepsiszentgyörgyön meghalt. Temetése f. hó 11-én volt nagy részvétellel. Áldás emlékére.

— **Közügyülés.** A kézdívisárhelyi takarékpénztár 32-ik közgyűlését február 26-án d. u. 2 órakor fogja tartani saját helyiségében. A közgyűlésnek az alapszabályszerű tárgyakon kívül előre is érdekességet kölesdönöz az Ifj. Tóth István halálával és David István lemondásával üresedésbe jött 2 igazgató állás betöltése. Ugy a boldogult Tóth István, mint David István rendkívül érdemes tagjai voltak az igazgatóságnak s azért az intézetérdekéből ohajtanunk kell, hogy helyöket hozzájuk méltó egyénekkel töltsse be a részvényesek közgyűlése.

— **Még most is?** Éppen két hete múlt annak, hogy Bereczkben a választás lezajlott. Az ellenzék győzött két vokssal. Tan e győzelmet jubilálták meg nagy virtussal — mint Bereczkből írják — a győzők f. hó 9-ikére virradólag — éjjeli 3 órakor — a mikor is tudniillik — a mint a volt választási elnöknek és helyettes elnöknek ablakait bezúzták. — Nem főzünk kommentárt az esethez.

— **Esküdtszéki tárgyalások.** A kézdívisárhelyi kir. törvényszék az esküdtbírói tárgyalások, mint írtuk, február 20-án kezdődnek. Február 20-án tárgyalás alá kerül a Londa János gyulafalvi lakos szándékos emberölési bűntette; ekkorelnök: Solim Miklós kir. törvényszéki elnök, bírák: Ungur Péter és Pásztohi Tibor, jegyző: Kovács Kálmán, Szopos Lajos aljegyző lesznek. Feb. 21-én Koródi András halált okozó súlyos testi sértési büntetett tárgyalják; a bíróság elnöke: Elek Eszter, kir. táblai bíró, bírák: Ungur Péter és Pásztohi Tibor, jegyző: Szopos Lajos aljegyző lesznek.

— **Kórház építés.** A kézdívisárhelyi „Rudolf” kórház 20 évi fennállása alatt fokozatosan fejlődő, ma már sem a kor igényeinek nem felelnek meg a rendelkezésre álló épületek, sem a betegek befogadása nem elégségesek. A kórház fenntartó egyesület legutóbbi közgyűlése ennélfogva utasította az igazgatóságot, hogy a szükséges új helyiségek felépítéséért tegye meg oly időben a kellő intézkedéseket,

hogy az 1905-ik évfolyamán azok rendelkezésre álljanak. Az igazgatóság febr. 4-én Dr. Török Andor elnöklété alatt tartott népes ülésében elhatározta a kórháztelep végénél most vásárolt új telekrészre több pavillon felépítését; ezen elől a szükséges tervrajz és költségvetés megkészítésére nyilvános pályázatot hirdet s ennek sürgős eszközölésére fölkerlte a „Magyar mérnök és építész egyesület” elnökségét. Az új épületekre a kórház igazgatóság mintegy 60,000 koronányi összeget szánt.

— **Varosunk kitüntetett urhölgyei.** A József főherceg Szanatorium Egyesület igazgató választmánya rendkívül díszes kitüntető oklevéllel lepi meg az urhölgybizottsági tagokat, akik a tüdővész elleni küzdelemben eddig segítségére voltak s akiknek nemes szívére, buzgó tevékenységére a jövőben is számít. Az oklevél felső jobb sarkán a népszanatorium-impozáns épülete látszik, előtte a magyar uriaszony nemes alakja, amint a szanatóriumot fogadja és bevezeti őket a szanatoriumba. A kép azt szimbolizálja, hogy a magyar urhölgyek segítségével építették fel a népszanatoriumot. A szöveg, mely a felső bal és alsó jobbsarokban foglal helyet a következő: „X. Y. urasszony a tüdőbeteg szanatoriumok létesítése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Állandó hűlaja jeléül a József főherceg Szanatorium Egyesület. József főherceg védnök, Lukács György cs. és kir. kamarás főispán, elnök.” A több színnyomatú, pompás oklevél, mely a festészet valóságos műremek, már sokszorosítás alatt van s néhány nap múlva városunk több hölgye fogja megkapni.

— **Ismerkedési estély.** A szabadelvűpárt ismerkedési estélyén Budapesten mintegy háromszázan vettek részt, köztük százánál több képviselő. Jakabfy alelnök felhívta a párttagokat további kitartásra a vezér zászlója mellett. Az új képviselők nevében Krausz István biztosította a vezért a párt kitartásáról. Tisza István gróf beszédében kifejezte, hogy elvesztettük ugyan a harcot, melyet az ország haszthatatlan érdekei kivására indítottunk, nem kutatjuk az eszközöket, melyeket ellenünk használtak. Levonta a konzekvenciát az ellenzék részvételében oly korraányban, a mely megközelíti a szabadelvűpárt programját. Nem szabad szélsőségekre törekedni. A szabadelvűpárt feladata egyrészt a jövő kormány működését ellenőrizni, másrészt közreműködni az ország érdekeire hasznos munkában, hogy a kellő időben az őt megillető szerepet újra átvogye.

— **Uj internátus Kézdivásárhelyen.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a kézdívisárhelyi állami polgári finiskolával kapcsolatosan a jövő szeptember hó 1-től kezdve, egyelőre 24 székely fin számára internátus létesítését határozta el s ennek belső berendezési költségei fedezésére mintegy 700 korona államsegélyt engedélyezett. Az iskola gondnokság: f. hó 8-án Stocker Antal kir. ügyész elnök vezetése alatt örvendtes tudomásul vette a magas miniszteri intézkedést s a berendezési cikkei beszerzésére bizottságot küldött ki. A miniszter ezen bölcs intézkedése, hisszük, hogy előnyére lesz a polgári iskola fejlődésének. Az internátus vezetésével a miniszter saját kérésére Baló László igazgatót bízta meg.

— **Halálos esküvő.** Csongrádról táviratozák: Zsiros Lajos és menyasszonya, Donka Böze, mindketten csongrádi gazdák gyermekei, tegnap jókor reggel esküvőre indultak Csongrádra a közeli tanyáról. Hogy Hamarabb érkezzenek az esküvőre, nekimentek a befagyott Tiszának, a melynek jege alattuk beszakadt. A vőlegényt sikerült megmenteni, a menyasszony azonban a Tiszába fult.

— **Választási térkép.** A nagy választási harcok folyamán ingerlővé várt az eredményt az egész országban mindenki, még olyan is a ki a politikával eddig talán igen keveset vagy egyáltalában nem törődött. A külső országok lapjai is nagy mérvben foglalkozkodnak most a politikánkkal. A választások eredménye oly meglepő, hogy mindenki iparkodik a mostani politikai helyzetről tájékozást szerezni. E célból igen tanácsosnak tartjuk igen tisztelt olvasóink becses figyelmét a Freytag G. és Beradt, műintézetben Gróf Kreit Béla közreműködésével e cím alatt „Térkép az 1905. évi magyar orsz. gyűl. képviselőválasztások eredményéről” megjelent igen érdekes, közhasznú műre (ára 1 kor.) irányítani. E térképen a választó kerületek pártvallás szerint vannak színezve, a megválasztott képviselők nevei, úgy a ke-

rületekben, mint egy befűsoros névjegyzékben olvashatók. Mikor nagy viták folynak a parlamentben az újság olvasásánál igen hasznos segédeszközül szolgál nekünk e mű, mert igen könnyen tájékozhatjuk magunkat belőle, hogy egyik másik képviselő, aki a vitában szerepel, melyik választó kerületet képviseli s milyen a pártvallása. E művet beszerezni becses olvasóinknak csak is melegen ajánlhatjuk.

Kapható ifj. Jancsó Mózes könyvkereskedésében Kézdivásárhelyt s magoknál s kúrdóknál.

— A sorozás elhalasztása. Nyíri Sándor honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, a mely tekintettel arra, hogy az idei újoncjutalékot a törvényhozás még nem szavazta meg s így a sorozás a szokásos időben aligha lesz megtartható, az exlexben való megtartásáról rendelkezik. E rendelet

értelmében kevés dolguk akad egyelőre a sorozó-bizottságoknak. A miniszter elrendelte, hogy a sorozó-bizottságok március és április hónapokban csak a hadkötelesek ellátására szoruló férfi hozzátartozóinak keresetképeségét vizsgálják meg, a hadkötelesek közül pedig csak azokat a magyar állampolgárokat, akik a múlt évi sorozáson valami okból meg nem jelenhettek.

H i r d e t é s e k.

Szám 198- 905.
tkvi.

Hirdetmény.

Barátos község általános tagosítása és erdőarányosítása következtében a vonatkozó telekjegyzőkönyvek átalakítottak, ezzelegyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott. Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1905. március 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886.

XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-ának az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1905. évi március hó 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a telekönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényeket a tkvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis az 1905. évi szeptember hó 1-ig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányába többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik

személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az

eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság, Kovászna, 1905. évi jan. hó 16.

Száva Jakab,
kir. albiró.

M e g h i v ó.

A Kézdivásárhelyi Takarékpénztár

XXXII-ik évi

rendes közgyűlését

saját helyiségében 1905. évi február hó 26-án d. u. 2 órakor tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak.

N A P I R E N D:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kinevezése az alapszabály 33. §. 14-ik pontja értelmében.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet működéséről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés és ezzel kapcsolatosan az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.
5. Két igazgatósági esetleg felügyelő-bizottsági tag választása az alapszabály 51. §-a alapján.
6. Indítványok az alapszabály 22. §-a értelmében.

A fennírt időben tartandó közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelemmel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 26. §-nak második bekezdése értelmében:

A közgyűlésen szavazati joga csak azon részvényesnek van, aki részvényét szelvényeivel együtt a gyűlés napján déli 12 óráig a pénztárnál letette.

Kézdivásárhelyt, 1905. január hó 28.

(12a. 2-3.)

Az igazgatóság.

Köhhűs rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlás-nál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

(181. 10-12.)

Hirdetések
jutányos
áron felvé-
tetnek e
lap kiadó-
hiva-
talában.

Olcsó pénzt!!

Földbirtokokra 4%-5%-ig a mivel a tőke is törlesztődik közvetitek.

Raktáron tartok:

gazdasági- és varrógépeket, továbbá csótakarmányt, ponyvát és mindennemű zsákokat, gyorsan beszerezem, gépek javítását, elvállalom a Gazdasági Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság kézdivásárhelyi áru osztály üzletében.

Tisztelettel:

Ifj. Nagy Ferenc,

műmalomtulajdonos.

(14. 1-10.)